

LOPEN KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN TAKSAN PERUSTELUT

1. Yleistä

Taksassa on pyritty noudattamaan mahdollisimman pitkälle valtion maksuperustelainsäädännön periaatteita ja tavoitteita, kuten ympäristönsuojelulain 205 §:ssä edellytetään. Taksa mahdollistaa myös poikkeustilanteissa joustavan menettelyn ja tarvittavan maksujen kohtuullistamismahdollisuuden.

2. Taksamallin yksityiskohtaiset perustelut

1 § Soveltamisala

- 1.1 Ympäristönsuojelulain (527/2014), vesilain (587/2011) ja jätelain (646/2011) mukaisen luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelystä tai muun kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lakisääteisen tehtävän käsittelystä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa sekä ympäristönsuojelulain mukaisesta valvonnasta peritään käsittelymaksu tämän taksan mukaisesti.

Maksu voidaan periä myös muusta kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lakisääteisestä tehtävästä silloin, kun säädös sisältää maksun perimismahdollisuuden. Tällöin säädösmuutostenkin seurauksena voidaan tarvittaessa periä maksu sellaisen asian käsittelystä, jossa se on lain mukaan mahdollista.

Maa-aineslain (555/1981) mukaisesti perittävien maksujen perusteet ovat erilaiset, joten niistä on erillinen taksa.

2 § Maksujen määräytymisperusteet

- 2.1 Kunnalle perittävän maksun perusteiden on soveltuvin osin vastattava valtion maksuperustelakia (150/1992). Kunnalle perittävä maksu voi vastata enintään suoritteen tuottamisesta kunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Ympäristönsuojeluviranomaisen maksut perustuvat luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelyn keskimääräiseen omakustannusarvoon, joka sisältää asian käsittelystä viranomaiselle aiheutuneet kokonaiskustannukset.

Kokonaiskustannuksiin kuuluvat asian käsittelystä aiheutuvien erilliskustannusten lisäksi käsittelyn aiheuttama osuus hallinto-, toimitila- ja pääomakustannuksista sekä muista viranomaisen yleiskustannuksista. Kokonaiskustannuksiin kuuluvat lisäksi asianosaisten kuulemisesta sekä hakemuksen ja päätöksen tiedottamisesta aiheutuvat kulut lukuun ottamatta 4 §:ssä mainittuja lisämaksuja.

- 2.2 Asian käsittelymaksun laskeminen asian käsittelyyn kuluneen työajan perusteella samoin kuin taksanliitteenä olevan maksutaulukon laskeminen edellyttää asian käsittelyn omakustannusarvon selvittämistä ja esittämistä taksassa. Kokonaiskustannukset huomioon ottaen Lopen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen asian käsittelyn omakustannusarvo on 47 euroa tunnilta.

3 § Lupien, ilmoitusten ja muiden asioiden käsittelymaksut

- 3.1 Keskimääräiseen käsittelyaikaan ja omakustannusarvoon sekä keskimääräisiin kuulemis- ja tiedottamiskustannuksiin perustuvat maksut esitetään taksan liitteenä olevassa maksutaulukossa.

Maksutaulukon kohtien 14, 16, 18, 21 ja 23 käsittelymaksuissa ei ole huomioitu kuulemiskustannuksia. Mikäli käsiteltävän asian laatu edellyttää asianosaisten kuulemista sekä asian ja päätöksen tiedottamista, näiden kohtien mukaisten asioiden osalta maksutaulukon maksuihin lisätään kuulemiskuluina 600 euroa.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 205 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun:

- 1) tämän lain mukaisen luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelystä;
- 2) laatimaansa valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta;
- 3) tarkastuksista, jotka ovat tarpeen 175 tai 176 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi.

4 § Menettelyn laajuudesta johtuvat lisämaksut

- 4.1 Erilaisten laitosten ja toimintojen lupien tai ilmoitusten käsittely voi lisäselvitysten ja asianosaisen kuulemisen laajuuden osalta poiketa merkittävästi toisistaan. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa taksaan mukaan mahdollisuus periä asiantuntijaviranomaiselta hankittavasta lausunnosta ja sen käsittelystä viranomaisessa lisämaksu sekä lisäksi mahdollisuus periä erikseen hakijalta asiantuntijaviranomaisen mahdollisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta perimät lausuntokulut. Myös mahdollisesti tarvittavan konsultti- tai muun asiantuntijaselvityksen kustannukset on tarvittaessa oltava mahdollisuus periä hakijalta.

Ympäristönsuojeluasetuksen 13 §:n 2 momentin mukaan lupaviranomainen voi tarvittaessa lupa-asian selvittämiseksi järjestää kuulemistilaisuuden tai järjestää katselmuksen hallintomenettelylain säännösten mukaisesti. Tällaisten tapausten varalta on perusteltua taksassa olla mahdollisuus periä niistä aiheutuneet tilavuokra-, matka- ja muut vastaavat erikseen laskutetut kulut hakijalta sekä lisämaksu tilaisuuksien järjestämisestä viranomaiselle aiheutuneiden muiden kustannusten johdosta.

Toiminnan laajuus tai sijoittuminen toiminta-alueella saattaa edellyttää kuulutusten julkaisemista useammassa kuin kahdessa sanomalehdessä. Tällöin on perusteltua periä maksu lisäilmoituksista aiheutuvista kustannuksista.

5 § Maksun alentaminen tai korottaminen

- 5.1 Merkittävästi keskimääräistä vähäisemmän tai vaativamman asian käsittelyn vaatiman työmäärän perusteella maksua voitaisiin tarvittaessa alentaa tai korottaa. Tämä ratkaistaan tapauskohtaisesti ja päätökselle esitetään perustelut.

Lupamaksu voidaan määrätä taksan mukaista maksua pienemmäksi esimerkiksi, jos käytössä olevan varmennetun ympäristöasioiden hallintajärjestelmän tai muun vastaavan järjestelmän tai energiansäästösovimuksien katsotaan vähentävän tarvetta selvittää toimintaa tai antaa tarkkailua ja seurantaa koskevia lupamääräyksiä.

Vastaavasti eläinsuojan käsittelymaksua voidaan alentaa, mikäli kyseisellä tilalla toteutetaan maatalouden ympäristötukijärjestelmään liittyviä vapaaehtoisia vesiensuojelutoimenpiteitä. Edellä mainittujen sopimusten ja järjestelmien voidaan katsoa vähentävän viranomaisen selvittämisen ja määräystenantotarvetta ja siten pienentävän asian vaatimaa käsittelyaikaa, joten näiden perusteella maksua voidaan alentaa.

- 5.2 Toiminnan olennaista muuttamista (YSL 29 §) tai luvan muuttamista (YSL 89 §) koskevan asian tai uudistetun ilmoituksen käsittely saattaa olla työmäärältään joko uuden luvan käsittelyä vastaava tai sitten merkittävästi vähäisempi. Jos työmäärää voidaan pitää merkittävästi vastaavan uuden luvan käsittelyä pienempänä, voidaan maksua alentaa.
- 5.3 Luvan tai ilmoituspäätöksen tekniluontoinen muuttaminen tai muu lupamääräysten vähäinen muutos on yleensä työmäärältään huomattavan vähäinen verrattuna normaali-käsittelyyn, joten tällaisissa tapauksissa on perusteltua alentaa maksua.
- 5.4 Ympäristönsuojelulain 41 §:n mukaan, jos samalla toiminta-alueella sijaitsevalla usealla ympäristölupavaraisella toiminnalla on sellainen tekninen tai toiminnallinen yhteys, että niiden ympäristövaikutuksia tai jätehuoltoa on tarpeen tarkastella yhdessä, toimintoihin on haettava lupaa samanaikaisesti eri lupahakemuksilla tai yhteisesti yhdellä lupahakemuksella. Lupaa voidaan kuitenkin hakea erikseen, jos hakemuksen johdosta ei ole tarpeen muuttaa muita toimintoja koskevaa voimassa olevaa lupaa.

Tällaisessa tapauksessa ympäristövaikutuksia tai jätehuoltoa tarkastellaan yhdessä. Tällöin lupa-asiaan käytetty viranomaisen työmäärä vähenee verrattuna yksittäin käsiteltäviin lupahakemuksiin sekä asian selvittämisen että itse menettelyn osalta. Lainkohdan tarkoittamassa tilanteessa on kuitenkin perusteltua periä maksu kaikista ympäristölupavaraisista toiminnoista, koska kunkin toiminnon osalta asia on tutkittava ja ratkaistava.

- 5.5 Ympäristönsuojelulain 28 §:n 2 momentin mukaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueelle sijoitettavalle, mutta 27 §:n 1 momentissa tarkoitettua vähäisempään toimintaan on haettava ympäristölupa, jos toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Tällaisen vähäisemmän, mutta pohjavesialueelle sijoitettavan luvanvaraisen toiminnan osalta on perusteltua alentaa lupamaksua tapauksissa, joissa tällaisen luvan käsittely on työmäärältään vähäisempi. Toisaalta joissain tapauksissa tällaisen toiminnan luvanvaraisuuden arviointi aiheuttaa tavanomaista enemmän lisätyötä viranomaiselle, jolloin alentamiselle ei ole perusteita.

- 5.6 Ympäristönsuojelulain 44 §:n mukaan ympäristölupahemusta koskevasta kuulutuksesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen muutoin ilmeisen tarpeetonta. Vastaavin perustein lain 85 §:n mukaan tulee tieto päätöksestä julkaista sanomalehdessä. Edelleen lain 118 - 120 §:ien mukaisen ilmoituksen vireilläolosta on ilmoitettava ja kuultava asianosaisia hallintomenettelylain säännösten mukaisesti. Myös näissä tapauksissa saattaa olla joissain tapauksissa tarpeen ilmoittaa asiasta sanomalehdessä.

Sanomalehti-ilmoituksen julkaiseminen on pääsääntö ja siitä aiheutuvat kustannukset sisältyvät taksan mukaisiin maksuihin. Ainoastaan poikkeustapauksissa, mikäli asian merkitys on vähäinen tai ilmoittaminen on muutoin ilmeisen tarpeetonta, voidaan ilmoitus jättää julkaisematta. Näitä tapauksia varten on perusteltua taksassa olla mahdollisuus vähentää maksusta siihen sisältyvät keskimääräiset ilmoituskustannukset.

6 § Hakemuksen, ilmoituksen tai muun asian peruuttaminen tai keskeytyminen

- 6.1 Asian käsittely kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa voi keskeytyä siksi, että hakija peruuttaa hakemuksensa, ilmoituksensa tai muun asian taikka asian käsittely voi keskeytyä muusta syystä ennen viranomaisen päätöksen antamista. Tällaisten tapausten osalta voisi olla kohtuullista alentaa käsittelymaksua. Usein tällaisissa tapauksissa viranomainen on ryhtynyt oleellisiin toimiin hakemuksen käsittelemiseksi tai asian käsittely on saatu lähes valmiiksi. Tällaisissa tapauksissa on perusteltua periä hakemuksen käsittelystä aiheutuneet 4 §:n mukaiset kustannukset sekä erikseen määrättävä vähimmäisosuus 3 §:n mukaisesta maksusta.

7 § Hakemuksen tai ilmoituksen hylkääminen tai tutkimatta jättäminen

- 7.1 Hylkäävän päätöksen käsittely vaatii vastaavat selvitykset ja usein huomattavasti laajemmat perustelut kuin myönteisen päätöksen käsittely. Tämän vuoksi on perusteltua periä hylkäävästä päätöksestä sama maksu kuin myönteisistä päätöksistä. Joissain tapauksissa hylkäysperuste on niin ilmeisen selvä, että asian käsittelyyn ei mene paljonkaan aikaa. Tällaisissa tapauksissa tulee olla mahdollista alentaa maksua.
- 7.2 Päätös hakemuksen tai ilmoituksen jättämisestä tutkittavaksi ottamatta tapahtuu yleensä nopeasti, koska tällaiset asiat ovat yleensä täysin selkeitä. Tällaisissa tapauksissa maksun perimiselle ei ole perusteita.

8 § Palautetun hakemuksen käsittelymaksu

- 8.1 Mikäli tuomioistuin muutoksenhaun johdosta palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi, asian käsittelyä käytännössä jatketaan siitä, mihin se jäi aiemmassa käsittelyssä. Tämän vuoksi taksan mukaisesta käsittelymaksusta tulee vähentää, mitä samassa asiassa aikaisemmin annetusta ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksestä on peritty.
- 8.2 Mikäli tuomioistuin muutoksenhaun johdosta kumoaa päätöksen sen vuoksi, että hakija ei ole ollut hakemansa luvan tarpeessa, on kohtuullista palauttaa hakijalle mahdollisesti peritty maksu kokonaisuudessaan. Tällaisessa tilanteessa voidaan katsoa tilanteen johtuneen osittain myös viranomaisen virheellisistä tulkinnoista, jolloin maksun palauttamiselle on myös tämän vuoksi perusteet.

9 § Valvontamaksut

- 9.1 Ympäristönsuojelulain 205 §:n 2 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksua valvontaohjelmassa esitetyistä säännöllisen valvonnan toimenpiteistä. Maksua voidaan periä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulle kuuluvien rekisteröitävien ja luvanvaraisten toimintojen valvonnasta, joka on esitetty valvontaohjelmassa. Maksun suuruus ja sen perusteet määritetään kunnan hyväksymässä taksassa. Toiminnanharjoittajat ovat oikeutettuja saamaan tietoonsa oman toimintansa valvontamaksun määräytymisen perusteet.
- 9.2 Ympäristönsuojelulain 205 §:n 2 momentin kohdan 3) mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun ympäristönsuojelulain 169 §:n mukaisista onnettomuus-, haitta- tai rikkomustilanteissa tehdyistä tarkastuksista, jotka johtavat kehotuksen, määräyksen tai kiellon antamiseen sekä niistä toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen määräyksen, kehotuksen tai kiellon noudattamisen valvomiseksi.

- 9.3 Valvontatarkastusten lisäksi maksullisia voivat olla toimintojen muu valvontaohjelmaan perustuva säännöllinen valvonta, kuten vuosikertomuksen ja tarkkailutulosten tarkistaminen (YSL 168 ja 205 §). Mikäli toiminnanharjoittaja ei oma-aloitteisesti toimita tarkkailuvelvoitetuloksia määrätynä aikana, ja niitä joudutaan pyytämään, lisääntyneen työmäärän vuoksi taksaa on perusteltua korottaa.
- 9.4 Mikäli tarkastuksen yhteydessä annetaan määräys tai pyydetään toiminnanharjoittajalta selvitys, on määräyksen valmistelusta tai selvityksen käsittelystä johtuvasta työmäärästä mahdollisuus periä maksu osana tarkastusmaksua, jos siitä aiheutuu merkittävästi lisätyötä.
- 9.5 Jätelain 144 §:n 2 momentin kohdan 3) mukaan kunnan viranomaisen voi periä maksun tarkastuksista ja muista valvontatoimista, jotka ovat tarpeen jätelain 75, 125 ja 126 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen antamiseksi ja sen noudattamisen valvomiseksi.
- 9.6 Peruuttamatta jätetystä, sovitusta tarkastuksesta peritään maksu, koska tarkastukseen valmistautumiseen ja matka-aikaan on kulunut työaika. Tämän jälkeen tehtävästä toteutuvasta määräaikaistarkastuksesta peritään taksataulukon mukainen maksu.

10 § Mikroyritysten valvontamaksujen kohtuullistaminen

- 10.1 Ympäristönsuojelulaisissa on annettu mahdollisuus maksuhojennuksiin mikroyrityksille ja sellaisille luonnollisille henkilöille, jotka eivät harjoita taloudellista toimintaa (YSL 206 §). Toiminnanharjoittajan on maksun määräämistä varten ilmoitettava pyynnöstä valvontaviranomaiselle työntekijä-, liikevaihto- ja tasetiedot tai niitä lähinnä vastaavat tunnusluvut. Jos tietoja ei pyynnöstä huolimatta ilmoiteta, maksu voidaan määrätä alentamattomana.

11 § Vakuuspäätöksen maksu

- 11.1 Ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaan lupaviranomainen voi hakijan pyynnöstä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalle. Tällaisen vakuuden hyväksymistä koskevan asian käsittelyssä viranomaisen joutuu selvittämään mm. tekeekö toiminnan käynnistäminen muutoksenhaun hyödyttömäksi, mitä mahdollisesti tarvittava ympäristön ennallistaminen tulisi maksamaan ja minkä laatuinen vakuus voidaan hyväksyä. Tällaisissa tilanteissa on perusteltua periä hakijalta lisämaksu, jonka suuruus on määrätty osuus toimintaa koskevasta 3 §:n mukaisesta maksusta.

12 § Maksun kohtuullistaminen tai määrääminen poikkeustapauksissa

- 12.1 Taksan mukaisen maksun soveltaminen saattaa joissain tapauksissa asian luonne tai merkitys huomioon ottaen johtaa kohtuuttoman suureen maksuun, jolloin tulee olla mahdollisuus erityisistä syistä määrätä maksu taksasta poikkeavasti. Tällaisia erityisiä syitä on määritelty maksuperustelain 6 §:n 3 momentissa. Maksun tulee tällaisissakin tilanteissa kattaa viranomaiselle hakemuksen käsittelyn edellyttämistä asiantuntijalausunnoista tms. aiheutuneet kustannukset. Koska hakemuksen käsittely aiheuttaa viranomaiselle aina kustannuksia, tulee niiden kattamiseksi periä joku osuus taksan mukaisesta maksusta.

12.2 Tietyissä erityistapauksissa, esimerkiksi poikkeuksellisen laajan ja vaikean asian käsittelyn todelliset kustannukset saattavat muodostua merkittävästi taksan mukaisia maksuja suuremmiksi. Tällaisissa tapauksissa niiden osalta tulee olla mahdollisuus periä käsittelymaksu toteutuneiden kustannusten mukaisesti. Tällaisissa tilanteissa pitää taksasta poikkeaminen perustella kustannusseurantaan perustuvalla laskelmalla ja muiden kustannusten erittelyselvityksellä. Tällaiset selvitykset tulee liittää myös käsittelymaksua koskevaan laskuun.

13 § Maksusta, maksun palauttamisesta ja poikkeuksesta päättäminen

13.1 Ympäristönsuojelulain 190 §:n 3 momentin mukaan käsittelymaksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Tällä perusteella maksusta, maksun palauttamisesta, maksun alentamisesta ja maksun lykkäämisestä tulee ympäristönsuojeluviranomaisen määrätä pääasiaa koskevassa päätöksessä tai samanaikaisesti annettavalla erillisellä päätöksellä. Mikäli maksusta tehdään erillinen päätös, tulee päätös ja maksulippu lähettää maksuvelvolliselle samalla kun pääasiaa koskeva päätöskin lähetetään.

13.2 Maksuja ilman hallintopäätöstä ovat ympäristönsuojelulain 116 §:n mukainen rekisteröinti, jätelain 100 §:n mukainen rekisteröinti ja ympäristönsuojelulain mukainen valvontamaksu. Muutoksenhakuna näissä maksuissa käytetään perustevalitusta.

14 § Maksun suorittaminen ja periminen

14.1 Maksun suorittamisesta on perusteltua määrätä taksassa ja voidaan katsoa kohtuulliseksi pääperiaatteeksi, että maksu suoritetaan määräajassa sen jälkeen, kun asiaa koskeva päätös on saanut lainvoiman. Myös viivästyneestä maksusta perittävästä viivästyskorosta on perusteltua olla maininta taksassa. Valtion maksuperusteasetuksen 3 §:n mukaan maksamattomalle määrälle peritään viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

14.2 Mahdollisuus periä maksamaton maksu ulosottoina ilman erillistä tuomiota tai päätöstä on informatiivisena asiana perusteltua mainita taksassa. Asiaa koskeva säännös on valtion maksuperustelain 11 §:n 1 momentissa.

15 § Taksan soveltaminen

15.1 Taksa tulisi saattaa voimaan mahdollisimman pian.

15.2 Koska taksa ei voi tulla takautuvasti voimaan, tulee taksassa mainita, millä perusteilla arvioidaan asiat, joihin sitä voidaan soveltaa. Taksan hyväksymistä koskevassa päätöksessä on perusteltua määrätä, että taksa astuu voimaan muutoksenhausta huolimatta taksassa määrättyä ajankohtana. Tämä ajankohta tulee valita siten, että ennen kyseistä ajankohtaa on taksan hyväksymistä koskeva pöytäkirja tarkastettu ja asetettu nähtäville. Taksan hyväksymispäätökseen haetaan muutosta kuntalain säännösten mukaisesti.